MAATALOUS

Jos oman viljasadon laatu arveluttaa, kylvöille on turvallisinta hankkia uusi, sertifioitu ja peitattu siemen. **VILJA-ALAN YHTEISTYÖRYHMÄ**

PEKKA FALI

Hannu Lumiaho Siikajoen Paavolasta aurasi lumet perunapelloiltaan maanantain, tiistain ja keskiviikon aikana.

”Aika älyvapaata hommaa tämä auraus. Ei tarvitse paljon ajatella”, Hannu Lumiaho tuumii.

Auraus ajoittaa siiklin juhannukseksi

Varhaisperunan viljelijä Hannu Lumiaho auraa lumet pelloiltaan aina maalis–huhtikuun vaihteessa. Se nopeuttaa pellon sulamista jopa viikolla, jolloin perunat ehtivät juhannukseksi torimyyntiin.

SIIKAJOKI (MT)

Limingan ja Oulaisten välillä ajavat saattavat Paavolan kohdalla ihmetellä, mitä viljelijä tekee lumisilla pelloillaan maalis–huhtikuun vaihteessa.

Kyseessä ei ole aprillipila, vaikka viljelijää itseäänkin naurattaa. **Hannu Lumiaho**, 53, auraa lumet pois hehtaarin kokoiselta alueelta, jolla hän viljelee varhaisperunaa.

”Auraus jouduttaa maan sulamista ainakin viikolla”, Lumiaho kertoo kokemuksen syvällä rintaäänellä.

Kun parikymmensenttinen lumikerros on poistettu, kevätaurinko sulattaa maan nopeasti.

Paavolan siikli on himoittu herkku Oulun torilla juhannuksesta heinäkuun loppuun.

Aikaisimmillaan Lumiaho on päässyt istuttamaan perunat 16. huhtikuuta, mutta aina viimeistään vappuna.

Kasvusto kestää harson alla parin asteen pakkasenkin.

Juhannuksena ehdoton

Lumiaho on myynyt viljelemäänsä siikli-perunaa Oulun kauppatorilla jo vuodesta 1984 lähtien.

”Uusi peruna on juhannuksena ehdoton”, hän toteaa. Silloin tehdään tili.

Juhannuksena siiklin kilohinta torilla on jopa yli viisi euroa. Hinta tipahtaa äkkiä.

Lumen auraus on kuulunut Lumiahon taktiikkaan jo vuosikymmeniä. Naapurin isäntä on seurannut esimerkkiä.

”Vain kahdesti siikli ei ole ehtinyt juhannukseksi”, Lumiaho kertoo.

Joskus hän on saanut siikliä myyntiin jo 12. kesäkuuta, mutta pohjoispohjalaiset eivät osaa kaivata uutta perunaa niin aikaisin.

Kolmen päivän urakka

Siiklin sato vaihtelee 5–10 tonnin välillä.

Varhaisperunan lisäksi Lumiaho viljelee ohraa karjatiloille. Peltoa on yhteensä 60 hehtaaria.

Perunapellot Lumiaho auraa kolmessa päivässä, kun ei tee kovin pitkää päivää.

Nyt vesisade ei olisi pahitteeksi, sillä se sulattaisi maan kunnolla. Sen jälkeen viljelijä toivoo valoa ja lämpöä.

SUVI NIEMI

Venäjällä vaaditaan vehnätullin poistoa

Venäjän viljanviljelijöiden unionin presidentti vaati maan hallitusta poistamaan vehnälle asetetun vientitullin ennen kesäkuun loppua. Bloombergin mukaan viljelijät pelkäävät menettävänsä seuraavan kauden markkinoita, jos tulli pysyy kesään saakka.

Tulli on pudottanut Venäjän vehnänviennin kolmasosaan helmikuun alun jälkeen. Viejät eivät ole kuitenkaan olleet toimettomia. Ohraa on viety helmikuun alun jälkeen lähes miljardi kiloa viime vuoden vastaavaa aikaa enemmän, saman verran kuin vehnän vienti on vähentynyt.

Yhdysvaltojen maatalousministeriö julkisti tiistaina arviot kevään kylvöaloista, mikä hypitti viljaa noteeraavia hyödykepörssejä alkuviikon. Ensin noustiin rajusti, tiistaina hinnat sukelsivat ja keskiviikko valkeni nousuvireisenä ja hinnat olivat lähellä maanantain noteerauksia.

Itse raportti oli aika yllätyksetön.

VEIKKO NIITTYMAA

Kasvipeitteisyyssänki sallii kynnön keväällä

Ympäristökorvauksen kasvipeitteisyysvaatimus täyttyy, jos talven sängellä ollut lohko kynnetään tai muokataan keväällä.

Kasvipeitteisyysvaatimuksen ehtojen muotoilu sai MT:n lukijan pohtimaan, onko kasvipeitteisyyslohkot jatkossa aina suorakylvettävä. Ehtojen mukaan ”talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen voidaan hyväksyä -- viljan, öljykasvien, tattarin, siemenmausteiden ja kuitupellavan sekä härkäpavun, herneen ja lupiinin sänki ja suorakylvö sänkeen”.

MTK:n maatalouslinjan tutkimuspäällikkö **Juha Lappalainen** rauhoittelee huolestuneita toteamalla, että kasvipeitteisyysvaatimuksen täyttyminen ei edellytä jatkossakaan suorakylvöä keväällä.

Ehto tarkoittaa hänen mukaansa sitä, että mainituilla kasvilajeilla vaihtoehtoja on kaksi: ehdon voi täyttää joko sängellä tai sängellä, joka on suorakylvetty ennen talvea.

Lappalainen muistuttaa tärkeästä lisäehdosta kasvipeitteisyysvaatimuksessa. ”Kannattaa huomata, että syksyllä kemiallisesti päätetty nurmi ei kelpaa talviaikaiseksi kasvipeitteeksi.”

JUHANI REKU

Täydentävien ehtojen opas julki

Netissä on julkaistu uusi opas täydentävistä ehdoista. Täydentävien ehtojen noudattamista edellyttävät useimmat viljelijätuet.

Oppaan ovat julkaisseet Maaseutuvirasto Mavi ja Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, ja se on saatavissa samansisältöisenä kummankin viraston nettisivuilta.

Aikaisemmin Evira ja Mavi ovat julkaisseet täydentävistä ehdoista omat oppaansa, koska virastojen vastuulla ovat eri osat täydentävistä ehdoista. Jatkossa kaikki täydentävät ehdot on koottuna yhteen oppaaseen riippumatta siitä, kumman viraston vastuulla ne ovat.

Uuden ohjelmakauden myötä täydentäviin ehtoihin on tullut jonkin verran muutoksia. Tärkeimmät muutokset on lueteltu oppaan alussa.

JUHANI REKU

Opas Mavin nettisivuilla: www.mavi.fi → Oppaat ja lomakkeet → Viljelijä → Täydentävien ehtojen oppaat

Siemenen kunnostus vähentää punahomeriskiä

Punahomeen torjunta alkaa jo kylvösiemenen kunnostuksesta, Vilja-alan yhteistyöryhmä Vyr muistuttaa.

Punahometta aiheuttavat Fusarium-sienet säilyvät talven yli kasvinjätteissä maassa, mutta myös kylvösiemenessä.

Jos kylvöihin käytetään tilan omaa siementä, erien huolellinen kunnostaminen, itävyystestaus ja peittaus ovat tärkeitä, Vyr korostaa.

Kevyet ja pienet jyvät eivät ole elinvoimaisia. Ne ovat usein myös pahiten taudinaiheuttajien saastuttamia, joten ne on syytä lajitella pois.

Peittaus varmistaa siemenen terveyden ja turvaa oraiden alkuunlähdön. Kaikki markkinoilla olevat viljan peittausaineet tehoavat punahomeisiin.

Jos oman viljasadon laatu arveluttaa, kylvöille on turvallisinta hankkia uusi, sertifioitu ja peitattu siemen, Vyr suosittelee.

Punahometartunnan ja kohonneiden homemyrkkypitoisuuksien riski koskee kaikkia viljalajeja, mutta eniten kauraa. Siksi etenkin kauran viljelyssä tulisi ottaa käyttöön kaikki viljelytekniset toimet, joilla hometoksiiniriskiä voidaan pienentää.

Viljelykierto suojaa

Kun viljaa kylvetään viljan perään samalle lohkolle, olkijätteessä säilyvät punahomeet pääsevät leviämään kasvaviin oraisiin jo varhain kasvukaudella. Hyvä viljelykierto vähentää siksi merkittävästi punahomeriskiä.

Vilja-alan yhteistyöryhmä muistuttaa omaa siementä käyttäviä: kunnosta, testaa itävyys ja peittaa.

Lehtilaikkutautien hallinnassa jo viljalajin vaihto vähentää tautiriskiä, mutta punahomeen hallinnassa se ei riitä – tauti pystyy tartuttamaan kaikkia viljoja.

Viljelysuunnitelma kannattaa Vyrin mukaan tehdä niin, etteivät kasvit valmistu korjuukuntoon yhtä aikaa. Näin sadonkorjuun viivästymisriski vähenee.

Kun viljelyyn otetaan sekä aikaisia että myöhäisempiä lajikkeita, myös kukinnan aikaisten sääolosuhteiden riskiä voidaan jakaa. Jos toisen lajikkeen tähkälle- tai röyhylletulovaiheeseen sattuu punahometartuntaa suosiva kostea ja sateinen sää, toinen lajike voi välttyä sateilta.

Viljan kukintahetken määrittelyssä voi hyödyntää tehoisan lämpötilasumman seurantaa. Esimerkiksi kaura kukkii, kun tehoisaa lämpötilasummaa on kertynyt kylvöstä 400–450 astetta.

Kun kukinta-ajan tartuntariski tiedostetaan, voidaan varautua tarvittaessa tekemään punahomeen kemiallinen torjunta kukintavaiheessa. Toisaalta pystytään ennustamaan sadon lopullista toksiiniriskiä ja voidaan ottaa tilanne huomioon sadon korjuu-, kuivaus- ja lajitteluvaiheessa.

Vyr seuraa kasvukauden aikaista punahomeen riskiä ja tiedottaa asiasta tarpeen mukaan heinä- ja elokuussa.

Kerääjäkasveja taiten

Kerääjäkasvien käyttö viljan aluskasvina kiinnostaa nyt monia.

Jos aiempaa kokemusta kerääjäkasveista ei ole, kannattaa aloittaa pienellä alalla, Vyr muistuttaa.

Epäonnistuessaan kerääjäkasvit voivat kasvaa pääkasvin yli, vaikeuttaa sadon korjuuta ja heikentää sadon laatua. Jos kerääjäkasvit kasvavat liian rehevästi, ne voivat lisätä myös punahomeen riskiä sadossa.

SATU LEHTONEN

Lisää tietoa osoitteessa www.vyr.fi.

HOMEMYRKKY

Rajat ja vaikutukset

Punahomeiden (Fusarium-sienten) tuottamia myrkkyjä eli toksiineja ovat deoksinivalenoli (DON), T-2 ja HT-2 ja tsearalenoni.

EU-lainsäädännössä on määrätty raja-arvot hometoksiinien enimmäismäärille elintarvikeviljassa sekä suositusarvot rehuviljalle.

DON-toksiinia saa olla elintarvikekaurassa enintään 1 750, muussa elintarvikeviljassa 1 250 mikrogrammaa kilossa. Rehuviljan suositusrajaarvo on 8 000 mikrogrammaa eli 8 milligrammaa kilossa.

Homemyrkyt ovat terveysriski ihmisille ja eläimille. Akuutit myrkytystapaukset ovat harvinaisia.

Pitkäaikaisen altistumisen kaikkia vaikutuksia ei tunneta. Eläimillä on todettu ainakin tuotoksen laskua, vastustuskyvyn heikkenemistä ja hedelmällisyyshäiriöitä.

Lähde: Vyr turvallisuustyöryhmä

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Ruotsissa ei peittauslupaa öljykasveille

Ruotsin kemikaalivirasto ei salli öljykasvien siementen peittaamista neonikotinoidivalmisteilla, Land Lantbruk -lehti kertoo.

Suomessa Tukes myönsi tälle keväälle poikkeusluvan kahden neonikotinoidivalmisteen käyttöön kevätöljykasvien peittauksessa.

EU-komissio kielsi neonikotinoideja sisältävien peittausaineiden käytön mehiläisiä houkuttelevilla kasveilla keväällä 2013. Tehoaineiden epäiltiin aiheuttavan mehiläiskuolemia. Kiellon tarpeellisuutta on määrä tarkastella uudelleen tämän kevään aikana.

Jäsenmaat saavat myöntää valmisteiden käyttöön hätälupia enintään 120 vuorokaudeksi, jos tuholaisten torjunta ei onnistu muilla keinoilla.

Ruotsin kanoista jo 15 prosenttia luomussa

Ruotsin munivista kanoista jo noin 15 prosenttia on luomukanoja, Maatalousviraston tilasto kertoo. Viime vuoden alusta lukien luomukanojen määrä on kasvanut 200 000 yksilöllä eli noin 25 prosentilla.

Luomumunien tuotanto kattaa jo Ruotsissa kysynnän. Munia viedään Saksaan ja Tanskaan, missä luomumunista on pulaa.

SmartNet powered by Leica Geosystems

Ajo-opastimeen

Leicalta koko maan kattava laitevapaa GPS/GNSS -tukiasemaverkko uusimmalla tekniikalla

Maatalouden tarpeisiin sovitetut lisenssit joustavilla vaihtoehdoilla. Hinnat alk. 330 € / 3 kk. Testaa kuukausi veloituksetta!

Ota yhteys!

Leica Geosystems Oy / Janne Hulkko
Sinikalliontie 3 A, 02630 Espoo
puh. 0400-526 683
janne.hulkko@leica-geosystems.com
fi.smartnet-eu.com

- when it has to be **right**

Leica Geosystems